

Vzdělávací politika a Evropská unie

Vzdělávací politika

- souhrn konkrétních činností a opatření, kterými zejména stát, ale i další subjekty ovlivňují celou vzdělávací oblast
- „evropská politika vzdělávání“ de facto neexistuje
- Doporučení, deklaráce a společné úpravy (vzájemné uznávání kvalifikací)
- Sjednocování základních mantinelů, sdílené priority a principy

Základní principy EU

- subsidiarita – problémy se řeší na té nejnižší možné úrovni
- solidarita – cílem je zvyšování úrovně všech členů, systematicky vyrovnávat rozdíly mezi nejbohatšími a nejchudšími regiony a státy
- zajištění lidských práv a vyloučení jakékoliv diskriminace
- respektování kultury, tradice a svébytnosti nejen každé země, ale i každého regionu

Vzdělávací politika EU

- Oficiálně patří vzdělávací politika mezi tzv. doplňující politiky, kdy úsilí EU jen doplňuje a rozšiřuje vlastní vzdělávací politiky členských států.
- Harmonizace právních předpisů – pro oblast vzdělávání jen malý rozsah
- Podstata úsilí – systematické a rozsáhlá finanční podpora jednotlivých zemí a regionů prostřednictvím Strukturálních fondů (Bílá kniha, Zelená kniha, sdělení EK).
- Poslední doba je ale typická prohlubováním úsilí EU v oblasti vzdělávání

Východiska srovnávání školských systémů zemí EU

- Velmi různorodé systémy (společné trendy a principy), rozdílná podoba a míra jejich uplatňování a realizace.
- Standardní mezinárodní klasifikace stupňů vzdělávání ISCED
- Systémy indikátorů, komplexně popisující vs a jejich parametry za účelem evaluace OECD, Education at a Glance

Cíle EU

- Celoživotní učení – centrum úsilí EU – jedna ze složek sociálního modelu, propojené s ESZ
- Lisabonský summit (2000) – „lidé jsou hlavním aktivem Evropy a musí být středem pozornosti všech politik Unie“.
- „Investice do LK má zásadní význam“

Lisabonský summit- březen 2000

Konkrétní cíle do roku 2010:

- podstatný každoroční nárůst investic do lidských zdrojů
- snížení počtu osob ve věku 18 – 24 let se základním vzděláním na polovinu
- přeměna škol na víceúčelová vzdělávací střediska, napojení na internet, vazba na podniky a výzkum
- definování nových základních dovedností
- rozšíření mobility studentů a učitelů, transparentnost v uznávání kvalifikací a studia
- vypracování společného evropského formuláře pro curriculum vitae k usnadnění mobility

Strategické směry a cíle EU ve vzdělávání – Stockholm (2001)

- cíl 1: Zvýšit kvalitu a efektivitu vzdělávacích systémů členských zemí
- cíl 2: Usnadnit všem přístup ke vzdělávání
- cíl 3: Otevřít vzdělávací systémy širšímu světu

Mezinárodní aktivity

- 1999 Boloňská deklarace (29 států) – cíl: vytvořit evropský prostor pro vysoké školství a zvýšit jeho atraktivitu
- Boloňský proces – informace veřejnosti – www.bologna.msmt.cz
- Národní soustava kvalifikací <http://www.msmt.cz/vzdelavani/narodni-soustava-kvalifikaci>
- Lisabonský proces www.et2020.cz
- Operační programy (Operační program Vzdělávání a konkurenceschopnost)

Terciární vzdělávání

● Boloňský proces- 6 hlavních cílů:

- přijetí srozumitelného a srovnatelného systému titulů
- přijetí systému založeného v podstatě na dvou hlavních cyklech
- zavedení kreditního systému
- podpora mobility
- posílení Evropské spolupráce v zajišťování kvality
- posílení evropské dimenze ve VŠ vzdělávání

Vzdělávací soustavy zemí EU

- jsou rozmanité
- zásady rozvoje školství v jednotlivých zemích:
 - zásada rovného přístupu ke vzdělávání
 - zvyšování průchodnosti systému
 - zvyšování kvality vzdělávání
 - podpora účasti stále širších vrstev populace na vyšších úrovních vzdělávání
 - budování možností celoživotního učení
 - sepětí s potřebami společnosti a trhu práce

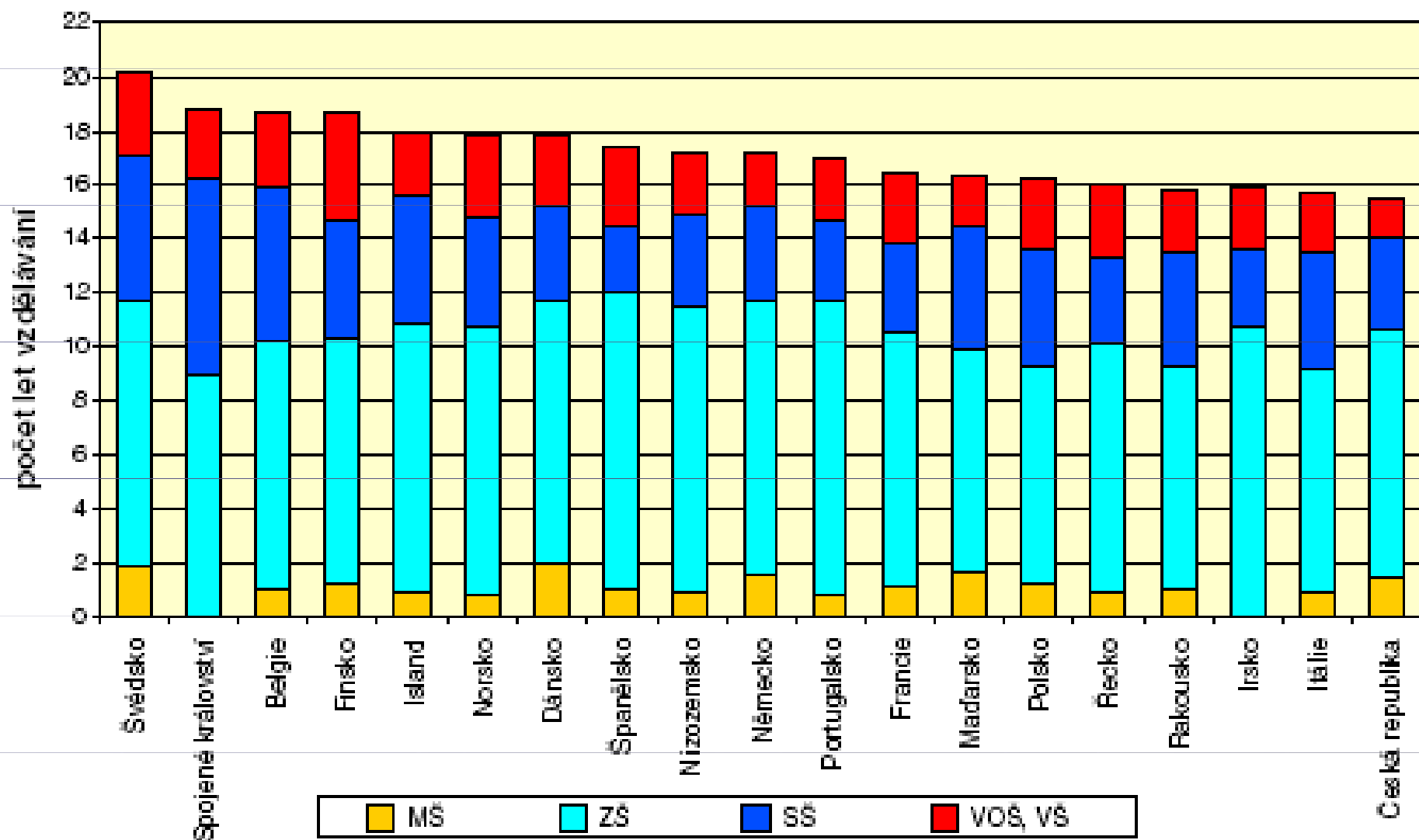
Význam vzdělání v ES

- Již od 60. let jsou výdaje na vzdělání považovány za nejlepší investici, jejíž návratnost je dlouhodobá, ale velmi vysoká.
- Lidský kapitál – významný faktor ekonomického růstu (Irsko, Itálie, Řecko a Španělsko – 0,5 %)

Vývojové tendence evropských vzdělávacích politik

- Prodlužování doby vzdělávání
- Kvantitativní charakteristika vzdělávacích soustav.
- Zvyšování účasti na středním vzdělávání
- Účast na vysokoškolském vzdělávání
- Od 90. let se začala prosazovat účast v předškolní výchově – důležitost, předpoklady pro celoživotní učení.

Průměrná délka vzdělávání od věku 5 let v roce 2000

Organizace a správa školství

- V rozhodující míře je odpovědný stát
- Rozhodování o rámcových cílech, kurikulu, odpovědnost za kvalitu, poskytování finančních prostředků.
- IECD-97

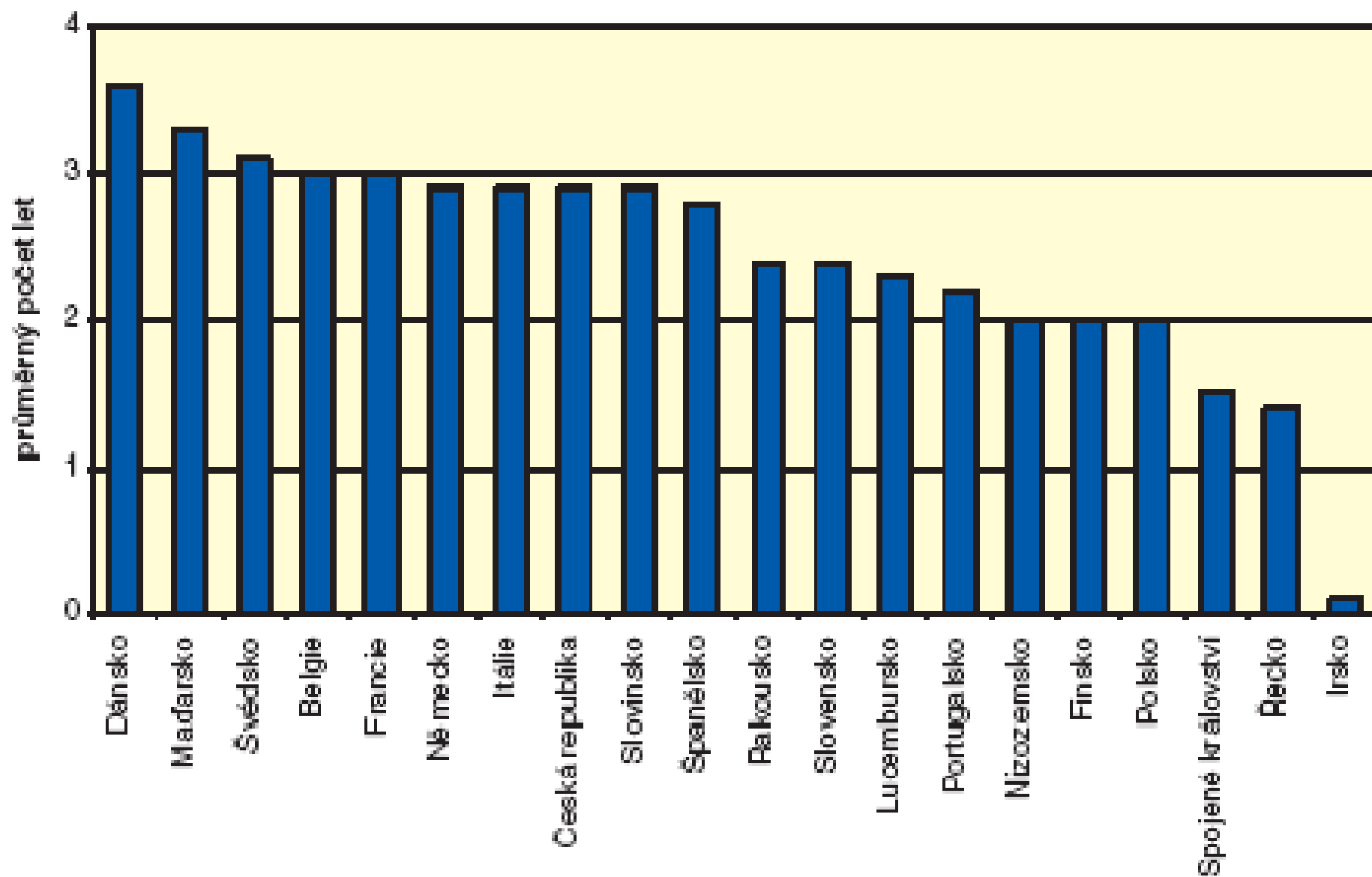
Předškolní vzdělávání

- Veřejné poskytování předškolní výchovy později než v ČR
- Hlavní typy:
- Instituce poskytující převážně péči – do 3 let, v některých zemích až do školního věku
- Instituce neškolského typu – centra denní péče, herní skupiny, apod.
- Školy obdobné naší mateřské škole – méně časté, často pouze pro poslední předškolní rok, nebo jsou ke škole přiřazeny.
- Rodinný model x školní model
- Variabilita ve financování - bezplatné (Belgie, Lucembursko), na všech úrovních zpoplatněné (Slovinsko, Island)
- Nízká účast na předškolním vzdělávání – Finsko, Polsko x Belgie, Francie
- Všeobecný trend – podpora preprimárního vzdělávání

Preprimární vzdělávání

- MŠ v EU většinou samostatnými institucemi , výjimečně připojeny ke školám (Dánsko), nebo integrovány do primárního vzdělávání (Nizozemí, Irsko)
- Součástí formálního školského systému např. ČR, Finsko, Francie, Německo
- Trend snížit věk začátku PŠD + nulté ročníky
- Účast nepovinná, výjimka (Lucebursko od 4 let)
- Severní Irsko – PŠD od 4 let,

Průměrná délka předškolního vzdělávání

Základní (povinné) vzdělávání

- Kritérium pro vstup do povinné školní docházky (Dánsko, Finsko, Švédsko – 7 let, Anglie 5 let, Irsko – 4)
- Převažuje devítiletá povinná školní docházka (Španělsko, Francie, Norsko – 10 letá, Anglie, Lucembursko, Skotsko, USA – 11letá)
- Primární úroveň – 1. stupeň ZŠ – nejčastěji 6 let, celkový počet vyučovacích hodin se liší až 2 x – v ČR kurikulární reforma
- Nižší sekundární vzdělávání – 2. stupeň ZŠ – není obvyklé v jiných zemích
- Většina zemí certifikuje buď ukončení PŠD nebo ukončení nižšího sekundárního stupně

Způsob ukončování**Země**

Závěrečná zkouška

Německo (některé spolkové země), Irsko;

Známky a celoroční práce

Dánsko (volitelná zkouška), Německo (většina spolkových zemí), Španělsko, Lucembursko, Rakousko, Finsko, Švédsko, Maďarsko, Polsko, Slovinsko;

Závěrečná zkouška s přihlédnutím k celoroční práci

Belgie, Řecko, Francie, Itálie, Nizozemsko (některé instituce), Portugalsko, Spojené království, Norsko, Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Litva, Malta.

Děti se zvláštními potřebami

- Úsilí odbourání překážek, resp. znevýhodnění postavení žáků se speciálními potřebami.
- Integrace jako nosná tendence – nikoli jediné řešení.
- Kvalita odborné připravenosti speciálních pedagogů v ČR.

Deklarace (1994)

- Každé dítě je jedinečnou osobností s jedinečnými vlastnostmi, zájmy, schopnostmi a vzdělávacími potřebami.
- Vzdělávací systém musí být utvořen tak, aby umožňoval respektovat širokou rozmanitost potřeb dětí.
- Děti se zvláštními potřebami musejí mít přístup do běžného proudu vzdělávání, který se umí přizpůsobit jeho potřebám.

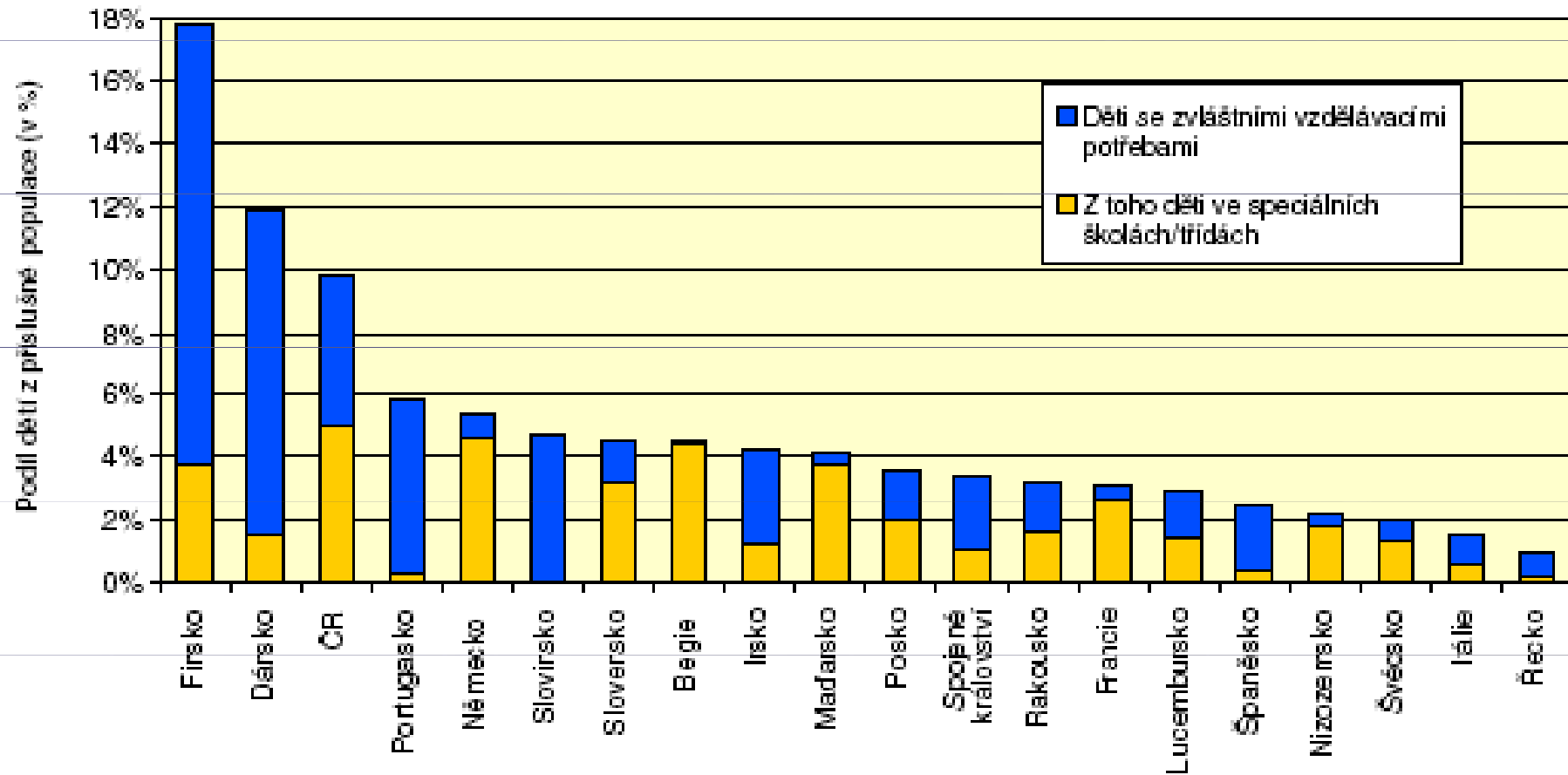
Integrace žáků se spec. potřebami

- Země s „jednou volbou“ – integrují téměř všechny žáky do hlavního proudu vzdělávání. (1 % ve speciálních třídách).
- Země se „dvěma volbami“ – rozsáhlý a diferencovaný sektor speciálních škol, ale možnost integrace do hlavního proudu (minimální)
- Země s „více možnostmi“. Kombinace obou systémů podle potřeb dítěte (část výuky v hlavním proudu, část ve speciálních třídách).

Integrace žáků se spec. potřebami

- Povinné posouzení stavu dítěte (Německo, Španělsko, Francie, Skotsko)
- Posouzení schopnosti školy zajistit potřebnou péči (Německo, Řecko, Španělsko, rakousko)

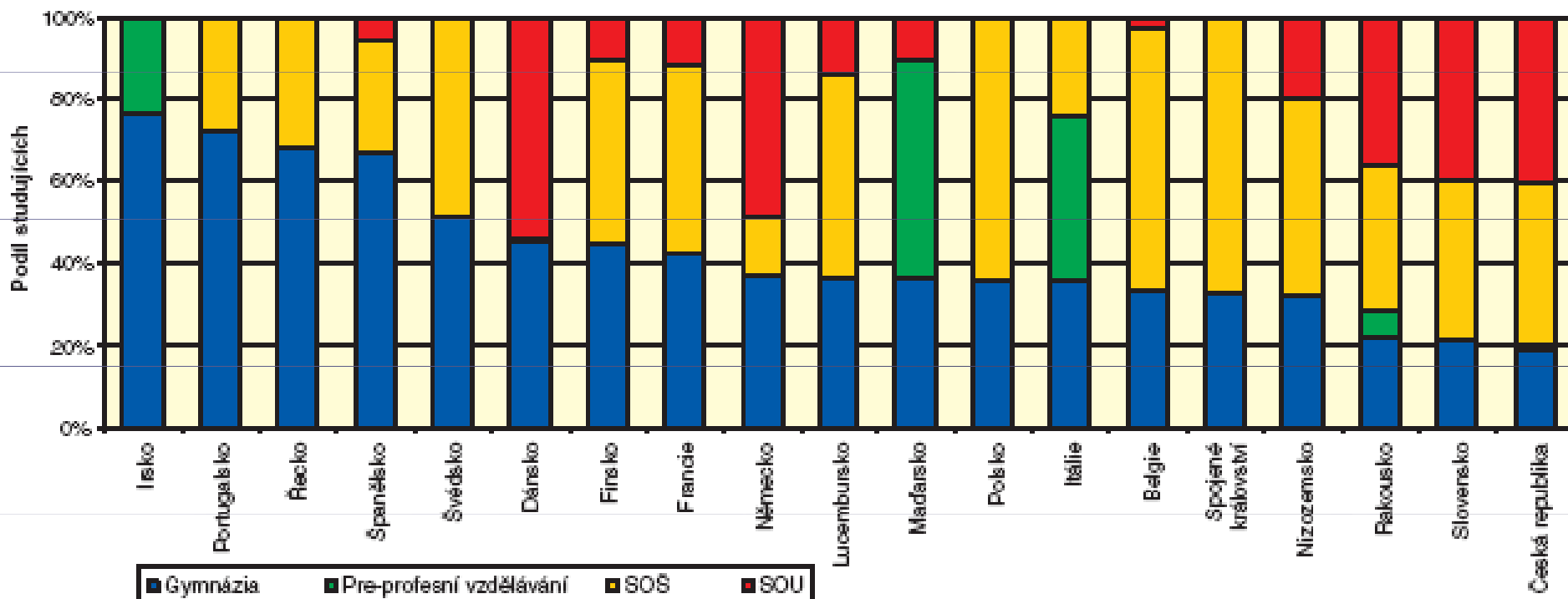
Děti se zvláštními vzdělávacími potřebami (PŠD, 2001)

Střední vzdělávání

- Tradiční dělení na všeobecné a odborné (1:1)
- V odborném vzdělávání směry:
- Profesní (obdoba našim středním odborným učilištím)
- Technické – vyšší zastoupení teoretických poznatků, zahrnují i obory ekonomické, zemědělské, zdravotnické. Poskytují dvojí kvalifikaci – pro zaměstnání, ale i pro vstup do terciární sféry.
- Povinné – Belgie, Maďarsko
- Trendy – zpřístupnění vyššího sekundárního vzdělávání, propojování všeobecného a odborného.
- Nejnižší podíl – Itálie, Španělsko, Portugalsko (30-40 %)
- Pozitivní vliv dostatečné praxe – Německo, Dánsko, Nizozemí), min praxe – Itálie, Řecko, Španělsko.

Podíl žáků v jednotlivých typech středního vzdělávání

Odborné vzdělávání

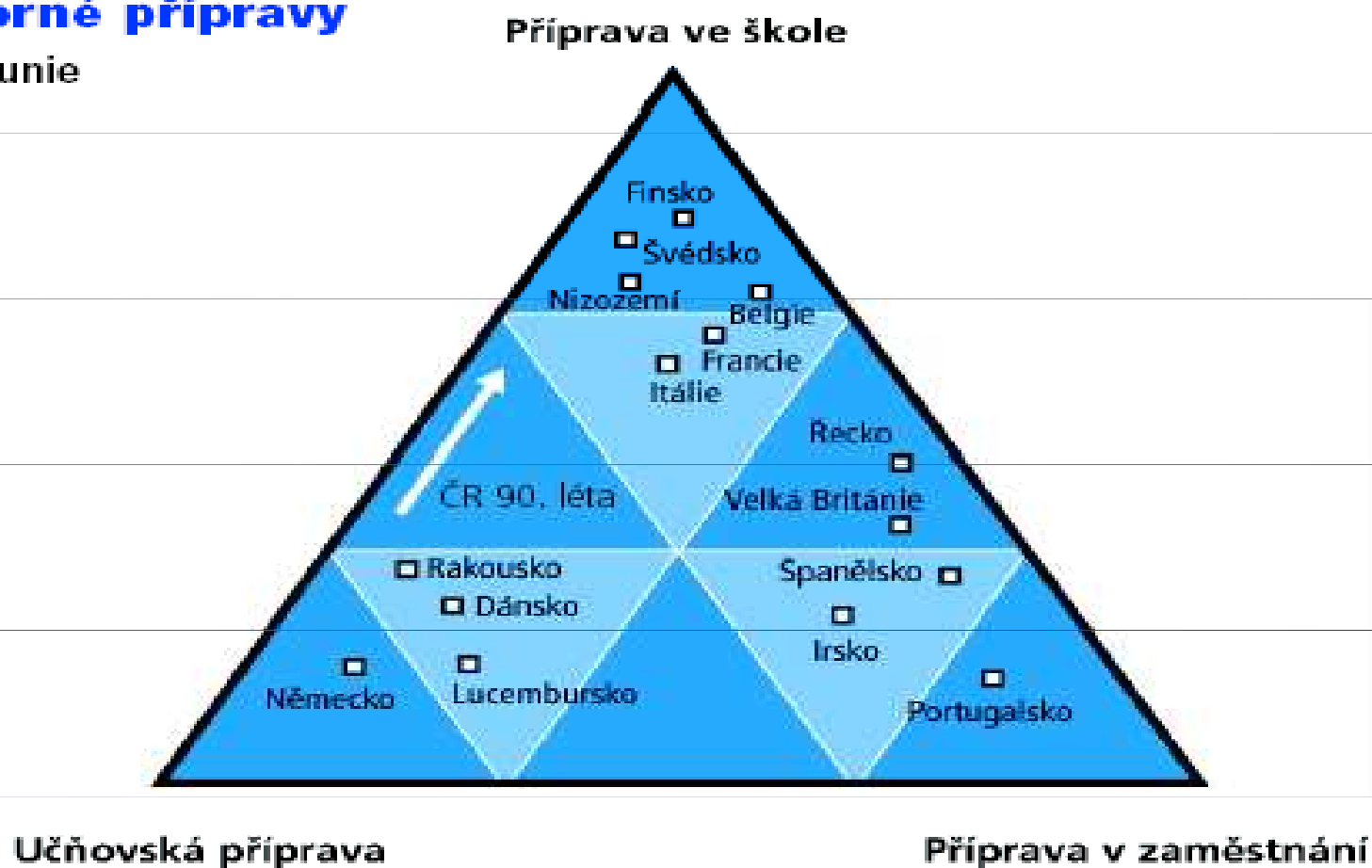
- Charakter i obsah závisí na tom, zda při jejich řízení hraje roli stát nebo trh.
- Tržní mechanismus – ov musí pružně reagovat na potřeby NH, vysoká konkurence jednotlivých zařízení. (Anglie, Irsko)
- Dominantní role státu (Francie, Itálie, Švédsko)

Organizace a místo vzdělávání

- Potřeby zaměstnavatelů x potřeby vzdělávání
- Školský model – celodenní forma výuky ve školském zařízení. Certifikát. Možná praxe v podniku (Francie, Itálie, Nizozemí, Švédsko, Španělsko).
- Učňovský (duální) – kombinace učení v podniku s učením v odborných školách – nejstarší forma odborného vzdělávání (Německo, Rakousko). Odpovědnost za plnění kurikula (stanoveno celostátně) mají podniky. – soustředěna především na řemeslnická povolání (malý podíl).
- Model odborné přípravy – odborná příprava v zaměstnání poskytovaná mladým lidem, kteří ukončili povinnou školní docházku. Někdy doplňována krátkou výukou ve školách. – pomoc přechodu ze školy do zaměstnání (Belgie, Francie, Irsko)
- Silná tendence ke sblížení všeobecného a odborného vzdělávání.
- Certifikáty z technických směrů odborného vzdělávání x certifikáty z profesní (učňovské) přípravy.

Modely odborné přípravy

Země Evropské unie

Mezinárodní uznávání kvalifikací

- Zvyšování tzv. transparentnosti (průhlednosti a přehlednosti)
- Evropské fórum pro transparentnost kvalifikací (www.eurocert.ie) – 3 opatření, jejichž účelem je usnadnit vzájemně uznávání kvalifikačních dokladů v členských zemích

Evropské fórum pro transparentnost kvalifikací

Vysvětlující dodatek ke kvalifikačním dokladům	Dokument vydávaný ke všem kvalifikačním dokladům jako jednotný popis získaných způsobilostí.
Národní referenční místa pro kvalifikace	V každé zemi Evropské unie zřídit referenční místo, které poskytuje informace o kvalifikacích zájemcům z příslušné země i zájemcům ze zahraničí.
Evropské curriculum vitae	Návrh na vypracování jednotného vzoru pro životopis popisující profesní způsobilosti občana.

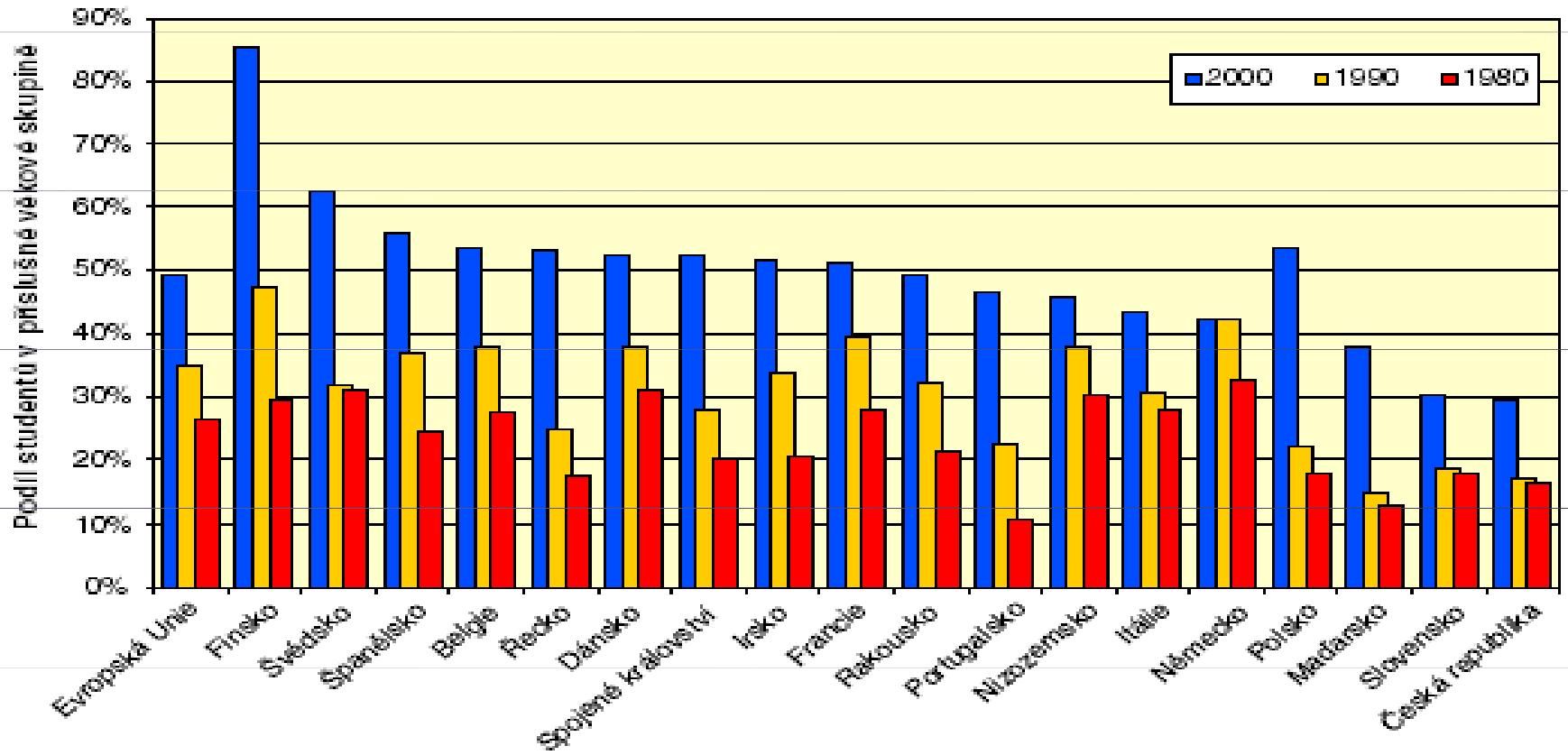
Eurocert: příklad vysvětlujícího doplňku ke kvalifikačním dokladům

Název certifikátu (originál a překlad)	Kuchař/kuchařka
Instituce, která certifikát vydala	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Platnost certifikátu	Certifikát byl poprvé vydán v r. 1996 a stále platí
Vysvětlení stupňů hodnocení	Celkové hodnocení závěrečné vyučební zkoušky: Prospěl s vyznamenaním – celkový průměr dílčích zkoušek nesmí být horší než 1,5 Prospěl – z dílčích zkoušek nemá horší stupeň prospěchu než 4 Neprospěl – má-li nedostatečný prospěch (5) z jedné dílčí zkoušky
Úroveň certifikátu resp. získané kvalifikace	ČR – střední odborné vzdělávání, úroveň 2 EU – úroveň 2 ISC-ED97 – úroveň 3C
Profil dovedností a kompetencí	Seznam povolání/odvětví/zaměstnání, které může nositel certifikátu vykonávat: Kuchař Seznam klíčových dovedností, které si nositel certifikátu osvojil: Komunikační dovednosti včetně základů jednoho cizího jazyka; organizační schopnosti; schopnost práce v týmu včetně jeho vedení; řešení problémových situací; numerické aplikace v daném oboru; elementární dovednosti práce s počítačem. Seznam profesních dovedností, které si nositel certifikátu osvojil: Výběr a posouzení jakosti surovin a potravin pro přípravu pokrmů; znalost porcování, skladování, a ošetřování surovin; příprava výrobků teplé a studené kuchyně včetně moučnicků a nápojů podle technologických zázad; estetická úprava jídel a nápojů, jejich uchovávání a příprava k podávání; sestavování jídelního lístku se znalostí dietetiky a zvláštností výživy různých věkových skupin; sestavení slavnostního menu; podávání jídel a nápojů, jednoduchá obsluha hostů; vedení evidence o pohybu zboží, sestavování kalkulací, ceny; vyřizování objednávek a vyúčtování. Délka praxe – pracovních zkušeností, které nositel získal: 50 týdnů.

Terciární vzdělávání

- Největší kvantitativní růst v zemích EU v 60. letech.
- Diverzifikace vysokého školství – univerzitní x neuniverzitní, v důsledku diferenciací potřeb trhu práce

Účast na terciárním vzdělávání (v %)

Terciární vzdělávání v OECD

- Ve 24 zemích OECD s porovnatelnými údaji v průměru 36 % studentů absolvuje tradiční vysokoškolské studium. Ve Finsku, Itálii, Portugalsku, Rakousku, Slovenské republice a Švýcarsku se míra graduace během posledních 10 let zdvojnásobila. Mezi zeměmi však existují značné rozdíly v mírách graduace na úrovni univerzitního vzdělání a na úrovni odborně orientovaného terciárního vzdělání.
- Přibližně 57 % 15letých v zemích OECD předpokládá, že půjdou na vysokou školu, ale tento podíl se pohybuje od až 95 % žáků v Koreji po pouhých 21 % v Německu. Ukazatele dokládají, že v rámci zemí se záměry žáků liší podle jejich výsledků, pohlaví, socio-ekonomického zázemí a statutu imigranta.

Přístup ke vzdělání

- Země se velmi liší podle toho, v jaké míře dokázaly zpřístupnit vyšší vzdělání studentům z dělnických rodin.
- V mnoha zemích mají studenti větší šanci účastnit se vyššího vzdělávání, pokud vyššího vzdělání dosáhli jejich otcové. Irsko a Španělsko zajišťují nejspravedlivější přístup k vyššímu vzdělání, zatímco ve Francii, Německu, Portugalsku a Rakousku mají studenti z dělnických rodin jen asi poloviční šanci, že se účastní vyššího vzdělávání, ve srovnání s tím, co napovídá jejich podíl na celkové populaci.

Typy financování vysokého školství

● 2 indikátory:

- a) Podíl finanční podpory studentů (granty, půjčky, stipendia) na celkových výdajích na terciární vzdělávání.
- b) Podíl soukromých zdrojů na financování terciárního vzdělávání

Tři odlišné typy zemí:

- 1) Typ A: vysoký podíl soukromých zdrojů a výrazná sociální pomoc studentů (Austrálie, USA, Kanada)
- 2) Výrazný podíl financování z veřejných zdrojů, programy sociální pomoci (skandinávské země)
- 3) Nízký podíl soukromých zdrojů, slabá pomoc státu (většina postkomunistických zemí, ČR, Portugalsko, Francie a Německo)

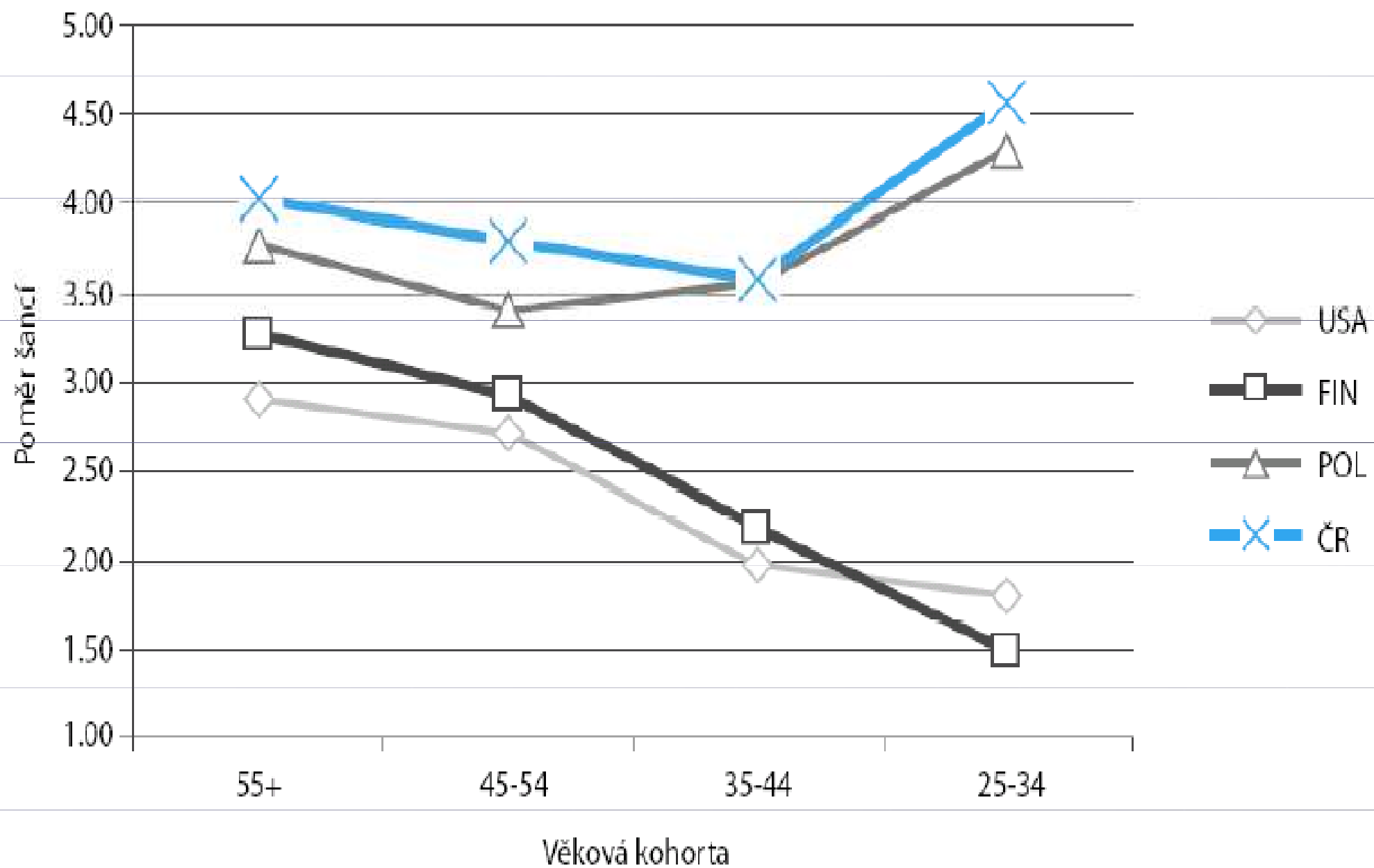
Typy financování vysokého školství

● 2 indikátory:

- a) Podíl finanční podpory studentů (granty, půjčky, stipendia) na celkových výdajích na terciární vzdělávání.
- b) Podíl soukromých zdrojů na financování terciárního vzdělávání

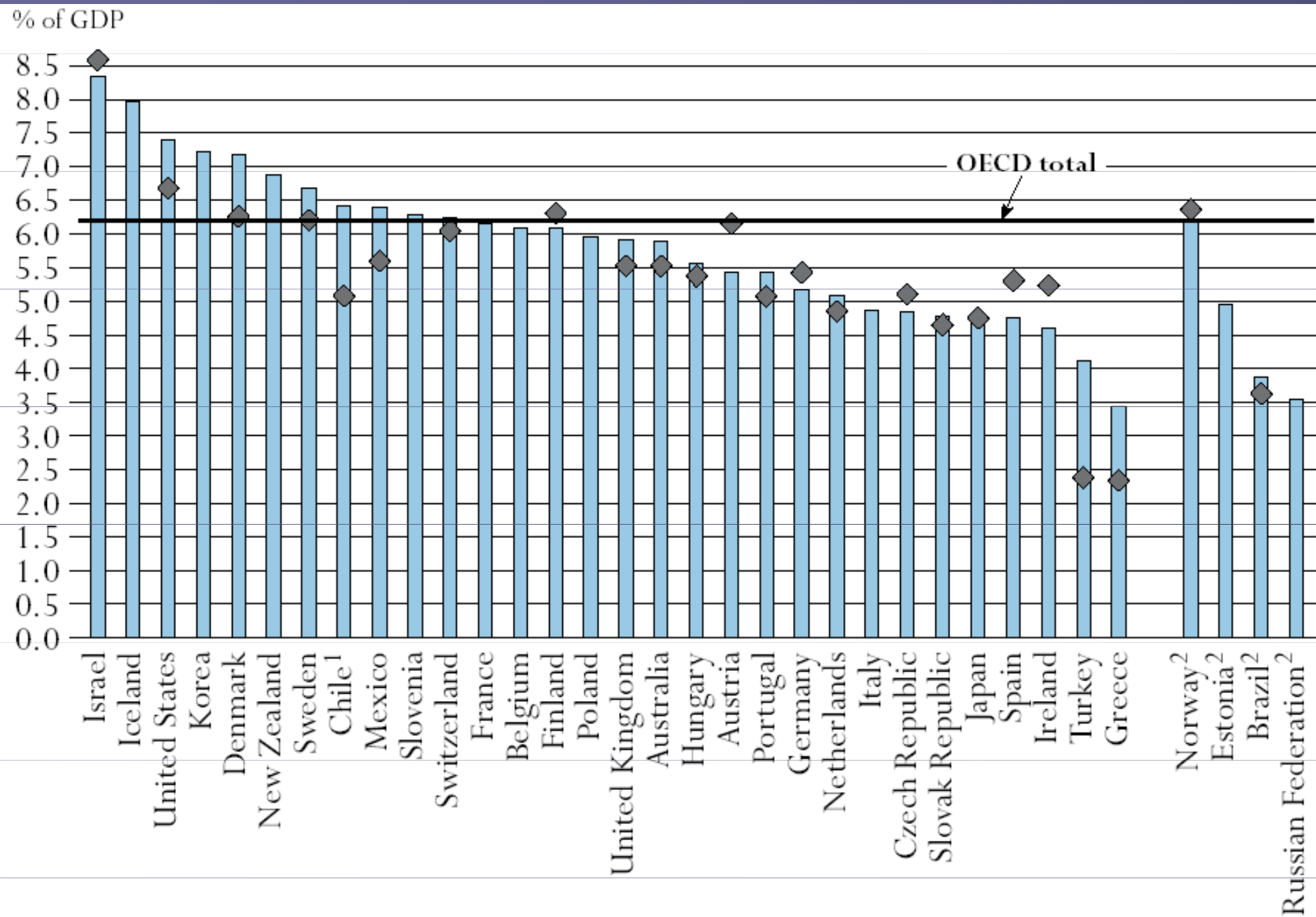
Tři odlišné typy zemí:

- 1) Typ A: vysoký podíl soukromých zdrojů a výrazná sociální pomoc studentů (Austrálie, USA, Kanada)
- 2) Výrazný podíl financování z veřejných zdrojů, programy sociální pomoci (skandinávské země)
- 3) Nízký podíl soukromých zdrojů, slabá pomoc státu (většina postkomunistických zemí, ČR, Portugalsko, Francie a Německo)

Výdaje na vzdělání

- Země OECD vydávají 6,2 % úhrnu svých hrubých domácích produktů na vzdělávací instituce a začínají více zvažovat efektivitu svých vzdělávacích systémů
- Výdaje na vlastní vzdělávání (bez výzkumu a vývoje a doplňkových služeb) v institucích terciárního vzdělávání činí v průměru okolo 7 664 USD na studenta a pohybují se od 4 500 či méně USD v Itálii, Polsku, Řecku a Turecku po více než 9 000 USD v Austrálii, Dánsku, Norsku, Rakousku, Spojených státech a Švýcarsku.
- Země OECD vydávají v průběhu celého primárního a sekundárního vzdělávání průměrně 81 485 USD na žáka, a to od méně než 40 000 USD v Mexiku, Polsku, Slovenské republice a Turecku po 100 000 a více USD v Dánsku, na Islandu, v Lucembursku, Norsku, Rakousku, Spojených státech a Švýcarsku.

Celoživotní vzdělávání

The background features a dark blue gradient with a subtle, repeating pattern of light blue spheres connected by thin lines, creating a grid-like structure that recedes into the distance.

Význam a cíle celoživotního vzdělávání

- Zvýraznila vysoká strukturální nezaměstnanost (zejména nízkokvalifikovaných lidí)
- Demografický vývoj
- Lisabonská strategie

Definice celoživotního vzdělávání

- „Každá vzdělávací činnost uskutečněná v průběhu života s cílem zlepšit poznatky, způsobilost a schopnosti v rámci osobnostní, občanské, společenské a/nebo se zaměstnáním související perspektivy.“ (Dudová, 2003).

Lifelong learning

- Celoživotní vzdělávání/celoživotní učení
- Kontinuální vzdělávací proces.
- Změna v přístupu ke vzdělávání - získávání kvalifikace různými vzdělávacími cestami v průběhu celého života.
- Formalizovaný vzdělávací systém jako nezbytný základ, ale pouze součást CV.
- Vzdělávání dospělých – pouze část CV.

CV zahrnuje

- Získávání a aktualizaci všech druhů schopností, zájmů, vědomostí a kvalifikace od předškolního věku do odchodu do důchodu.
- Aktualizace všech forem učení včetně formálního a neformálního učení.

V rámci celoživotního učení rozlišujeme:

- Formální vzdělávání
- Neformální vzdělávání
- Informální učení

Formální vzdělávání

- Realizováno ve vzdělávacích institucích, jejichž funkce, cíl, obsah, prostředky a způsoby jsou definovány a legislativně vymezeny (škola). Jeho výsledkem je daný stupeň vzdělání (zpravidla certifikováno).

Neformální vzdělání

- Veškeré vzdělávání, které nevede k ucelenému školskému vzdělání.
- Realizuje se mimo formální vzdělávací systém.
- Je zaměřeno na určité skupiny populace a organizují je různé instituce

Informální vzdělávání

- Proces získávání vědomostí, osvojování dovedností a postojů z každodenních zkušeností, z prostředí, z kontaktů.
- Neinstitucionální
- Neorganizované
- Nesystematické

Cíle

- Prvořadým úkolem je rozvoj osobnosti jedince.
- Podpora aktivního života (občanství)
- Podpora zaměstnanosti

Znaky CV

- Předpoklad, že vzdělání má hodnotu samo o sobě
- CV musí být dostupné všem
- CV není možné omezit institucionálně
- Musí využívat široké palety prostředků a metod výuky a učení
- Uvědomělé vzdělávání v průběhu celého života

Celoživotní učení

- Počáteční vzdělávání - veškeré vzdělávání, které probíhá před prvním vstupem na trh práce.
- Další vzdělávání - je jakékoliv vzdělávání či učení, které probíhá po prvním vstupu vzdělávajícího se na trh práce. Může být formální i neformální.

Počáteční vzdělávání

- Podmínky, které ovlivňují podobu PV:
- Odstranění diskriminace
- Posílení motivace k učení a dalšímu vzdělávání
- Posilování všeobecného vzdělanostního základu
- Zvyšování účasti na terciární úrovni
- Odstraňování bariér při prostupnosti vzdělávacího systému
- Využívání informačních technologií
- Důraz na jazykové vzdělávání
- Komplementarita mezi školním vzděláváním a dalším vzděláváním
- Účast dospělých na dalším vzdělávání
- Lepší podmínky pro vzdělávání v již započaté pracovní kariéře.

Vzdělávání dospělých

Vzdělávací proces

- obecný pojem pro vzdělávání dospělé populace
- Zahrnuje veškeré vzdělávací aktivity, realizované jako řádné školské vzdělávání dospělých (získání stupně vzdělávání) nebo jako další vzdělávání.
- Již vstoupili na trh práce.

Vzdělávací systém

- Systém organizovaného vzdělávání ale i individuálních vzdělávacích aktivit.

Další vzdělávání

- Vzdělávací proces zaměřený na poskytování vzdělávání po absolvování určitého školského vzdělávacího stupně
- Po absolvování počátečního vzdělávání, navazuje na pracovní praxi.

Další vzdělávání - dělení

- Občanské vzdělávání (k rodičovství, občanství, ke zdravému živ. Stylu)
- Zájmové vzdělávání (sociokulturní)
- Další profesní vzdělávání

Další vzdělávání

Formální vzdělávání (školské)

Školy, univerzity, instituty, apod .

Ne-formální vzdělávání (neškolské)

Práce a související vzdělávací aktivity

Samostudium a sebevzdělávání

Vzdělávání nesouvisející s pracovní činností

Neformální vzdělávání (nahodilě)

Vzdělávání jako sekundární efekt jiné činnosti, související aktivity

Organizace dalšího vzdělávání

1) Aktivity poskytované/organizované státem

- Kurzy pro doplnění základního vzdělání
- Kurzy pro získání vzdělání poskytovaného zvláštními školami a pomocnými školami
- Ostatní formy studia na středních, vyšších a vysokých školách
- Rekvalifikace (Specifická, nespecifická)

- 2) Aktivity poskytované/organizované podniky, organizacemi
- Zaměstnanecké rekvalifikace
- Vzdělávání v rámci podniku
- 3) Aktivity poskytované/organizované vzdělávacími organizacemi
- Zájmové vzdělávání
- 4) Aktivity poskytované/organizované nadacemi a mezinárodními organizacemi.

Aspekty celoživotní, respektive dalšího vzdělávání

- Posuzování celoživotního vzdělávání ze dvou základních dimenzí (formální, neformální) a (počáteční povinné, pokračující nepovinné)
- Analýza bariér, které v prostupnosti vzdělávacího systému existují, versus pobídky pro další vzdělávání
- Další vzdělávání v kontextu oboru a úrovně vzdělávání v návaznosti na dovednosti, znalosti a kompetence nutné pro uplatnění (nejen na trhu práce).
- Analýza postavení dalšího vzdělávání v systému vzdělávání
- Certifikace dalšího vzdělávání
- Účast na formálním vzdělávání a osobní neformalizované vzdělávací aktivity.
- Cíle vzdělávání
- Rozsah vzdělávacích aktivit
- Účast zaměstnavatelů

Koncepční dokumenty

- „Národní program rozvoje vzdělávání – Bílá kniha“.
- „Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy ČR
- Strategie celoživotního učení ČR (2007)

Národní program rozvoje vzdělávání – Bílá kniha

- 2001
- Cíle:
- Potřeba komunikovat ve dvou jazycích
- Výchova k toleranci, porozumění a respektu k jiným národům, rasám a kulturám
- Zavedení nových témat: evropská integrace a multikulturní výchova
- Cíle a důvody evropské integrace
- Promítnutí do kurikulární reformy, zakotveno ve školském zákoně

Dlouhodobý záměr

- V nově navrhovaném DZ ČR 2007 byly zvoleny následující základní strategické směry:
- **A)** Rovnost příležitostí ke vzdělávání
- **B)** Kurikulární reforma – nástroj k modernizaci vzdělávání s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí
- **C)** Podpora cizích jazyků, informačních a komunikačních technologií
- **D)** Tvorba a zavádění systémů kvality, metod hodnocení a vlastního hodnocení škol a školských zařízení
- **E)** Zvyšování profesionality a zlepšování pracovních podmínek pedagogických pracovníků
- **F)** Podpora dalšího vzdělávání.

- Další vzdělávání má v ČR slabší pozici než v některých zemích, především severovýchodních. Účast v dalším vzdělávání se v ČR pohybuje na úrovni 5,9 % z populace 25-64letých, v zemích EU 15 je to 12,1 % a zemích EU 25 dosahuje podíl 11,0 %